

Богородски ГИМНАЗИСТ

Варна, Декември, 2006 година

година X, брой 17

Издание на Професионална гимназия по икономика "Д-р Иван Богоров"

Историята на дядо Коледа

Модерният Дядо Коледа е роден от въображението на Клемент Кларк Мур през 1822 година. Той бил силно образован човек и поет от Ню Йорк. Мур пише поемата "Гостуването на St. Nicholas", коледна приказка, подарък за неговите деца. В поемата, той изобразява един закръглен, дребничък като елф Дядо Коледа, който идва на шейна от Севера, дърпана от малко елечце. На лунна светлина в дните преди Коледа, той ходи от покрив на покрив, тихичко се спуска по комина, за да влезе в домовете и да остави подарък на децата във висящите по камината чорапи.

Клемент Мур познавал добре холандския, немския и скандинавския фолклор, а поемата му за Saint Nicholas всъщност се базира на холандската традиция за Sintez Klaas, която се спазвала на 24 и 25 декември. Неговото описание на дядо Коледа е взето назаем от тевтонските и норвежките легенди за палавия, но добродушен герой, който е в центъра на зимните празници по тези земи, които имали езически произход.

Въпреки че Мур написал разказа си за забавление на своите деца, той бил публикуван след година в местен вестник, без да се посочва, кой е авторът, и оттогава многократно е излизал със заглавие "Щоцта, преди Коледа". Тази приказка, плод на чисто въображение, но все пак свързана със старата холан-

дска традиция за Sintez Klaas, става една от най-популярните и обичани традиции на американската култура и в целия свят.

Митът за дядо Коледа не стига дотук. През 1939, кратка история, написана от Робърт Мейс разказва за галовния Рудолф, елечце с червен нос. Десет години по-късно, този разказ е превърнат в песен от Джонни Маркс. Днес тя е една от най-обичаните коледни песни.

Има още няколко варианта на легендата за дядо Коледа. Роденият в Германия, но живеещ в Ню Йорк карикатурист Част, прави в един местен вестник смешни рисунки на добродушното старче, но вече с нормален ръст, с бяла брада, закръглено тяло и одежди от червен сатен, с бял хермелин, шапка със заострен връх, обувки с обли върхове и бял колан. Част нарисувал също и дома на дядо Коледа с малка работилница за играчки, които се намирили на Северния полюс. Дядо Коледа имал голяма книга, в която записвал, кои деца са били послушни през годината и кои – не!

Резултати от благотворителността за децата с нарушено зрение

8^a – 9.50 лв.
8^b – 9.00 лв.
8^b – 5.30 лв.
8^r – 123.00 лв.
9^a – 20.00 лв.
9^b – 16.20 лв.
9^b – 9.75 лв.
9^r – 7.50 лв.
9^a – 7.00 лв.
9^c – 9.00 лв.
10^a – ~~20.00~~ лв.
10^b – 11.50 лв.

10^b – 10.00 лв.
10^r – 9.00 лв.
10^a – 9.00 лв.
10^c 8.50 лв.
11^a – 10.50 лв.
11^b – 18.50 лв.
11^b – 6.00 лв.
11^r – 9.00 лв.
11^a – 8.00 лв.
11^c – 7.30 лв.
12^a – 3.50 лв.
12^b – 6.00 лв.

12^b – 10.00 лв.
12^r – 0.00 лв.
12^a – 12.00 лв.
12^c – 9.50 лв.

ОБЩО – 264.00 лв.

**Тиха нощ; свята нощ!
Всичка земя е в тишина;
Виж! Витлеемската светла звезда
Мъдрите кани от чужда страна,
Гдето Христос се роди.**

Коледа по света

Навсякъде по света хората празнуват Коледа. Ето какви интересни обичаи и вярвания съществуват в различните страни във връзка с големия празник.

В Ирландия е традиция на прага на къщата да се остави кълцано месо и бутилка Гинес, за да закуси дядо Коледа.

Коледа в **Испания** е предимно семеен празник: след 22 часа на 24 декември всички ресторанти са затворени. Хората се прибират вкъщи и чакат литургията в полунощ. Пирът започва след това: моруна, кестени, и пуйка в Южна Испания, бадемова супа и гъска - в Северна. Десертът е бадемов сладкиш с меда дядо Коледа разнася подаръците, като се катери по балконите.

В Норвегия, особено в провинцията, в коледната нощ пред вратата на хамбара се оставя купичка с овесена каша, за джуджетата, които ще пазят фермата от злини. На сутринта след Коледа, цялото семейство обикаля украсената елха и подаръците, държейки се за ръце и пейки коледни песни.

По Коледа църквите в **Кения** се украсяват с балони, панделки, цветя и зелени растения. Коледната вечеря е барбекю за цялото всички членове на семейството, дошли отдалеч да празнуват с любимите си хора.

В Швеция коледа е нещо свещено. Свещено до такава степен че шведите са построили цял лунапарк. Въпреки потока от туристи традициите се спазват стриктно. Например тази със свещичките като в Дания. Коледните празници започват на 1-ви декември. На 13-ти декември, денят на Санта Лучия, момичетата обличат бели рокли, украсяват главите си с корони от по четири свещи и пещат фолклорни песни. Както в Дания, вечерта минава под знака на херингите и ориза с канела, сервирани върху червена покривка. Един дух, който определя и съдбите, е назначен да раздава подаръците.

Във Великобритания децата пишат писмата си до Дядо Коледа, след което ги хвърлят в камината, за да "отлетят" през комина и да стигнат до Северния полюс. На празничната вечеря се сервира пудинг със сливи, в който има малки късметчета. От Великобритания тръгва по света коледният обичай да се закача имел на входната врата.

В Украйна Дядо Мраз идва на шейна, теглена от три елена. Помага му малко момиченце, Снежинка. Тя носи сребристо син костюм, общит с бяла кожичка и корона на главата, във формата на снежинка.

а Италия на 24 декември италианците празнуват и Деня на дървото. Обичаите са много, но общото между тях е голямата

козуначена кифла, която служи за коледен сладкиш. Тя се пази за постната вечеря на 24-и и е предшествана от различни каши и змиорки. Традиционната пуйка е за обяда на 25-и. Коледните пазари затварят вратите си с невероятно шествие на 5-и януари вечерта, точно преди да си появи магьосницата Бефана, която раздава подаръците в по голямата част на Италия. На непослушните

деца се полага само по парченце въглен, и то от захар. По традиция на Коледа италианците подаряват на добрите си приятели торбичка с леща, за да си приготвят вкусна супа. Тя е символ на смирение и простота. Хората вярват, че яденето на супата ще донесе късмет и богатство през новата година.

а Германия приготвянията за Коледа започват още през ноември. Пешеходните зони и магазините се украсяват. И в Германия Коледата е преди всичко семеен празник. На нея се събира цялото семейство и младите идват при старите, колкото и далече да живеят. Всички заедно сядат около богатата трапеза, за да хапнат от традиционните немски специалитети - гъска с ябълки, пфеферкухен и лубкухен и не на последно място шолен. Особеното на този сладки със стафиди и много мазнина в приготвянето му. Той може да се направи месеци предварително и да се яде на Коледа, като запазва вкусовете си качества. Децата правят списък с коледните си желания и го оставят на перваза на прозореца, посипан с малко захар, така че Дядо Коледа да не го пропусне.

В Южна Африка Коледа идва в средата на лятото. След обилния обяд семействата отиват при роднини и приятели за да подарят и да получат т.нар. коледни кутии, пълни обикновено с храна.

В Цюрих (Швейцария) Дядо Коледа идва на специален, празнично украсен трамвай, с който разхожда децата из града.

В Англия всяка домакиня приготвя коледен пудинг, в който пъхва монета от шест пенса. Някои семейства предпочитат пая пред пудинга или пък маслени сладкиши от бадемово тесто със захаросани плодове. В менюто преди десерта е включена и знаменитата супа от костенурки и, разбира се пуйката. В навечерието на Коледа и на следващия ден по улиците могат да се видят многобройни карнавали и тайнствени пиеси в които играят маскирани актьори. По стар езически обичай костюмите им са направени от дълги широки ленти. Нарастването на деня е знак на по нови сили и това се празнува по няколко начина: преплуване на река на 25 декември и лов на лисици на 26. Малко по на север шотландците предпочитат Нова година пред Коледа. Тогава те имат 3 дневна почивка.

В Холандия от векове насам Sinter Klaas (Дядо Коледа) идва от Испания по средата на ноември. Всички, дори и кралицата, го посрещат на пристанището. Едва пристигнал Дядо Коледа тръгва да види дали децата са послушни. Той разполага с три седмици - до 6 декември, за да прецени кой заслужава подарък и кой - не. В деня на отпътуването му всички деца излизат на улицата, размахат знаменца, пишат му писма и всичко това при звъна на църковни камбани и оръдейни залпове. Приготвят се чифт обувки, пълни със сено и моркови за кончето на Дядо Коледа. Бисквити и бонбони, хвърлени в дворовете, предвещават минаването му през квартала. А постоянният му спътник е Черният Пиет - той носи подаръци за лошите деца.

Франция е голяма държава и всяка област добавя по нещо типично свое към коледната традиция. Още на 1-ви декември всяко дете получава шарен, картонен календар с 24 прозорчета. Зад всяко прозорче има изненада - малко лакомство. На 24-ти декември се отваря последното и най голямо прозорче. В празничната вечер около бляскавите светлинки на елхата семейството похвапва пуйка с кестени и различни изискани специалитети, закупени специално за случая - миди, охлюви, риба сомон и великолепен много скъп пастет от гъши дроб. В Елзас, област която в последните столетия е била ту част от Франция, ту от Германия, традицията гласи: печени кестени и греяно вино.

Във Финландия традицията повелява преди посещението на Дядо Коледа да се ходи на сауна.

Страх

Времето изтича тъй както в очите
се стелят безкрайно отровни сълзите
сред тълпата се вирам с погледа празен,
а спомена за тебе ми става омразен

Вървя без цел и чувам нашата песен
по улицата където двама вървахме;
света се превръща в непоносимо тесен,
като знам, че да се обичаме спряхме.

Всеки път когато звездите изгреят
виждам в тях нашите малки мечти
те не светят а, тихо мъжделят
тъй като влюбен си тръгна от мене ти.

Писък оглушителен разкъсва нощта
гласът на сърцето, което не дава
зова на душата загубила мощта
да спре не само да получава

Сънувам със страх твоето красиво лице
страх ме е, че този кратък сън ще свърши
страх ме е, че ги няма силните ти ръце
страх ме е, че страха ми ще ме довърши

Сутрин вълните се гаят на плажа
нежно както ти докосваше мен
все още живея с голямата лъжа,
че не държиш сърцето ми в плен.

И денят отново е ужасяващо мрачен
и няма слънце, нито лъч сияние
не виждам надежда, а само здрача
не ми остана обич, а само страдание

Добрмира 12а

Защо постъпваш с мен така?
Нима не бях с теб добра?
Нима не изпълних всяко твое желание?
А сега какво получавам- нищо,
дори грам внимание!
Толкова ли нямаш време за мен
от цял 24 часов ден?
Всичко аз за тебе дадох
дори душата си на дявола продадох!
Защо до сърцето си не ме допускаш?
Защо в живота си някак ме пропускаш?
Искам да бъда част от твоя живот,
твоята любов!
Но дали за такава стъпка ти си готов?
Когато видиш сълзите да се стичат,
когато видиш как в краката ти се свличат,
когато без глас твоето име крещя
не потрепва ли нищо в теб, в твоята душа?
Не искам повече да бъда играчка
в твоите ръце,
а искам само малко място
в твоето сърце.
Звъни ми в някой скорошен ден,
когато решиш какво точно искам от мен!

Стефка 10в

“Весела Коледа” на всички езици

Afrikaans - 'n Geseende Kersfees en 'n
voorspoedige Nuwejaar
Afrikander - Een Plesierige Kerfees
Albanian — Gezuar Krishtlindje
American - Merry Christmas

Arabic - l'D MILLAD SAID OUA SANA SAIDA
Armenian - Shenoraavor Nor Dari yev Pari
Gaghand

Azeri - Tezze lliniz Yahsi Olsun
Basque - Zoriontsu Eguberri. Zoriontsu Urte
Berri On

Bengali - Bodo Din Shubh Lamona
Bohemian - Vesele Vanoce

Breton - Nedeleg laouen na bloavezh mat
Bulgarian - Честита Коледа; Честито
Рождество Христово

Celtic Nadolig Llawen a Blwyddyn Newydd
Dda

Chinese - (Mandarin) Kung His Hsin Nien bing
Chu Shen Tan

(Catonese) Gun Tso Sun Tan'Gung Haw Sun
(Hong Kong) Kung Ho Hsin Hsi. Ching Chi Shen
Tan

Cornish - Nadelik loan na loan blethen
noweth

Cree - Mitho Makosi Kesikansi
Croatian - Sretan Bozic

Czech - Prejeme Vam Vesele Vanoce a
stastny Novy Rok

Danish - Gladelig Jul
Dutch - Vrolijk Kerstfeest en een Gelukkig
Nieuwjaar!

English - Merry Christmas
Esperanto - Gajan Kristnaskon

Estonian - Roomsaid Joulu Puhil
Farsi - Cristmas-e-shoma mobarak bashad

Finnish - Hyvaa joulua
French - Joyeux Noel

Frisian - Noflike Krystdagen en in protte Lok
en Seine yn it Nije Jier!

German - Froehliche Weihnachten
Greek - Kala Christouyenna!

Hawaiian - Mele Kalikimaka
Hebrew - Mo'adim Lesimkha. Chena tova

Hindi - Bada Din Mubarak Ho
Hungarian - Kellemes Karacsonyi unnepeket

Icelandic - Gledileg Jol
Indonesian - Selamat Hari Natal

Iraqi - Idah Saidan Wa Sanah Jadidah
Irish - Nollaig Shona Dhuit

Italian - Buone Feste Natalizie
Japanese - Shinnen omedeto. Kurisumasu

Omedeto Kala Khristougena kai Eftikhes to
Neon Etos

Korean - Sung Tan Chuk Ha
Latvian - Priecigus Ziemas Svetkus un Laimigu
Jauno Gadu

Lettish - Priecigus Ziemassvetkus
Lithuanian - Linksmu Kaledu

Manx - Nollick ghennal as blein vie noa
Maori - Meri Kirihimete

Marathi - Shub Naya Varsh
Navajo - Merry Keshmish
Northern Sotho Matlhatse le matlhogonolo mo
ngwageng o moswa.

Norwegian - God Jul Og Godt Nytt Aar
Pennsylvania German - En frehlicher

Grischtdaag un en hallich Nei Yaahr!
Papiamento Bon Pasku i Felis Anja Nobo

Pig Latin Errymay ristmaskay nday appyhay
ewnay earyay

Polish - Wesolych Swiat Bozego Narodzenia
Portuguese - Feliz Natal

Rapa-Nui - Mata-Ki-Te-Rangi. Te-Pito-O-Te-
Henua

Romanian - Craciun Fericit
Russian - Поздравляю с праздником

Рождество и с Новым годом
Serbian - Hristos se rodi

Slovakian - Sretan Bozic or Vesele vianoce
Samoa - La Maunia Le Kilisimasi Ma Le

Tausaga Fou
Scottish - Nollaig Chridheil agus Bliadhna
Mhath Ur

Singhalese - Subha nath thalak Vewa. Subha
Aluth Awrudhak Vewa

Slovak - Vesele Vianoce. A stastlivy Novy
Rok

Slovene - Vesele Bozicne. Screcno Novo
Leto

Spanish - Feliz Navidad!
Swedish - God Jul and (Och) Ett Gott Nytt Ar

Tagalog - Maligayang Pasko. Masaganang
Bagong Taon

Tamil - Nathar Puthu Varuda Valthukkal
Thai - Sawadee Pee Mai

Turkish - Noeliniz Ve Yeni Yiliniz Kutlu Olsun
Ukrainian - Srozhdestvom Kristovym

Urdu - Naya Saal Mubarak Ho
Vietnamese - Chung Mung Giang Sinh Waray

Maupay nga Pasko ngan Mainuswagon nga
Bag-o nga Tu-ig

Welsh - Nadolig Llawen
Zulu: Nginifisela inhlahlala ne mpumelelo e
nyakeni

*Весела Коледа и
Щастлива Нова
Тодина*

Коледна кулинарна разходка по света

Италия

Традиционният коледен обяд често се състои от седем ястия и включва: предястие (antipasto), паста, печено месо, салати, десерти, сирене, плод и шоколади. Италианците са известни с техните коледни кексове, които са различни в различните райони: struffoli, panperato и pan forte в Централна Италия, frutta secca на Юг, panettone, pandoro и torrone в Северна Италия. В седмицата между Коледа и Нова година италианците празнуват с cotichino (прясна свинска наденица) и с леща.

Австрия

Във Виена на Коледа ще ви сервират задушен шаран със джинджифил и сос от бира, с гарнитура от зеленчуци. За десерт идват topfenpalatschinken, които са направени от сладка извара и се сервират със сос от праскови и карамел. Печената гъска и тук е в центъра на празника.

Малта

Преди Британската империя да се разположи в Малта, вечерта на Коледа се е сервирал петел (serduq). След Втората световна война, английската традиция на печената пуйка (id-dundjan) и пудинга със сливи (il-pudina tal-Milied) става правило тук. Други три традиционни ястия за празника са печени макарони, покрити с тесто, тимпана и петмез.

Португалия

В Португалия най-типичното коледно ястие е приготвено от сушена бяла риба, наречена bacalhau, която се сервира с гарнитура от варени картофи. Десертът често е gabanadas, тънки филийки бял хляб, натопени във вино и яйце, и посипани със захар, след което запържени така, че единственото, което остава накрая е сладка карамелена глазура.

Германия

Германия дава на света коледното дръвче, както и голям брой коледни лакомства. Коледната нощ често е наричана dickbauch (дебел корем). Счита се, че онези, които не си хапнат добре на вечеря, ще бъдат преследвани от демони през цялата нощ. Както и в Австрия, често се сервират задушен шаран и печена гъска. Германците приготвят всякакви гарнитурни от картофи, зеле, туршии и пашърнак. В провинцията на коледната маса често се появяват диво прасе

или сърна. Много популярно е малкото печено прасенце. Основният десерт е Christbaumgerback. Прави се от сладко тесто, навито на руло, от което се изрязват всякакви фигурки – елхички, джуджета и снежинки. Stollen е най-яркият немски сладкиш. За първи път е направен през четиринадесети век, приготвен е с мая и сушени плодове.

Испания

На Коледа испанците ядат turrón, което е сладко, подобно на френската нуга. Празничното меню включва супа от кестени, бял морски костур в хрупкава галета и изпържен в зехтин и лимонов сок, печен петел или пуйка, пълнени с трохи от хляб, свинска наденица, гъби, чесън и зехтин. Друг вариант на приготвяне на традиционната пуйка е pavo tufado de navidad (пуйка, пълнена с трюфели).

*Весела Коледа и
Щастлива Нова
Година*

Боговорски ГИМНАЗИСТ

За изданието работиха учениците от Клуба за литература и изкуство с ръководител Е.Ковачева

Набор: Виктор, Александър, Димитър – X в клас

Предпечат: С. Йорданова, Виктор, Димитър – X в клас